

Пресконференция на работодателските организации и синдикатите във връзка с новите цени на електроенергията

Васил Велев – председател на Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ); **Кирил Домусчиев** – председател на Конфедерацията на работодателите и индустриалците в България (КРИБ); **Александър Димитров** - директор в Българска търговско-промишлена палата (БТПП); **Константин Стаменов** - председател на Българската федерацията на индустриалните енергийни консуматори (БФИЕК); **Пламен Димитров** – президент на КНСБ; **Александър Загоров** – конфедерален секретар на КТ „Подкрепа“; **Камен Колев** – заместник-председател на Българска стопанска камара (БСК)

Камен Колев: Представям ви участниците от тези организации: г-н Васил Велев – председател на Асоциацията на индустриалния капитал в България; г-н Кирил Домусчиев – председател на Конфедерацията на работодателите и индустриалците в България; г-н Александър Димитров, който е директор в Българска търговско-промишлена палата; г-н Константин Стаменов, който е председател на Федерацията на индустриалните потребители в България, и представителите на синдикатите, г-н Пламен Димитров – познавате го, президент на КНСБ, и г-н Александър Загорово – конфедерален секретар на „Подкрепа“. Аз съм Камен Колев – заместник-председател на Българска стопанска камара. Поводът за пресконференцията е обявеното решение завчера, в петък, във връзка с новата цена на „Задължение към обществото“ и от там ефекта върху индустрията, което това решение има. Оправдаха се песимистичните очаквания на работодателските организации, че ще има такова решение и това беше поводът за националния протест, който ние подготвихме и проведохме в сряда. Само за информация да кажа за този протест, че в него се включиха 2385 компании, чиито служители наброяваха 210 000. Реално в протестните шествия, в протестните изяви се включиха 300 фирми и това са 25 000 участници, тъй като голяма част от тези 210 000 работници, които изявиха солидарност, все пак не можеха да прекъснат този процес. 25 000 участници реално взеха участие в протестните митингови прояви в цялата страна. Само в София те бяха 7000. Масови протести бяха обявени, проведени в Стара Загора, в Казанлък, в Смолян, в Бургас, Варна, Русе и много други градове. Като сектори – почти всички сектори взеха участие, преди всичко най-засегнатите от това решение на регулатора: металургия, машиностроене, шивашка промишленост, хранително-вкусова промишленост и много други. Това е по кратката рекапитулация за протеста, в който основното отличие за него беше, че той беше много по-масов от първия протест и на второ място, той беше проведен съвместно със синдикатите. За пръв път се обединяваме около една тема, в която и работодатели, и синдикати масово, без никакво изключение, представителните организации се включиха в тези протести. По отношение на решението на КЕВР – имаме символично намаление на това, което беше до момента като цена на електроенергията чрез добавката „Задължение към обществото“. Това ще удари основно и преди всичко малките и средни предприятия с новите цени от 1 август тази година. Нашето общо заключение е, че не бяха използвани всички тези резерви, които на многократни срещи с правителство, със законодателна власт работодателските организации и синдикатите предложиха – резерви, които позволяваха да не се променя цената и за индустрията до Нова година, когато трябва да влезе либерализираният пазар. Това не променя и нашите очаквания, това символично намаление спрямо първоначално обявеното от регулатора решение не променя нашите заключения и очаквания. Те са отново песимистични – че тази цена ще доведе до повишаване на цените, до загуба на конкурентоспособност, до срыв в износа, до неизпълнение на сключени вече договори, до ограничаване на мощности, на предприятия и от там съкращаване на работна ръка. Аз ще спра дотук и ще дам думата на

моите колеги да изразят отношение по предложенията, които имат работодателските организации и синдикатите оттук нататък като план за действия какво предлагаме, така че този удар върху индустрията да бъде избегнат. Ще дам думата на г-н Велев – председател на АИКБ. Заповядайте, г-н Велев.

Васил Велев: Благодаря ви, г-н Колев. АИКБ се присъединява към тревогата на останалите работодателски организации и на синдикатите след решението на КЕВР за драстично увеличаване на цената за българската индустрия. Тази нова цена ние потвърждаваме, че ще доведе до спад на доходи, загуба на работни места, увеличение на цените на дребно в магазините. Това ще се почувства в следващите няколко месеца. За да не стане това, имаме общи искания и предложения, които аз ще се опитам да изложа накратко. Първо, в първите си работни дни парламентът да вземе решение и да наложи мораториум за присъединяване на всякакви производители на ел. енергия, които продават ел. енергия по преференциални цени - такъв мораториум, какъвто има за шистовия газ. Нито един производител, произвеждащ и продаващ по преференциални цени, да не се присъединява. Ако има такива, които ще се построят, нека да продават на свободния пазар така, както всички ние - нашите работници произвеждат, ние организираме процеса и продаваме продукцията им на свободния пазар. По същия начин нека и производителите на енергия да постъпват. Едновременно с това нашето искане е да се преразгледа последния закон в енергетиката, който създаде условия за следващото неконтролирано производство на скъпа енергия у нас от биомаса, оборски тор. Обръщаме внимание, че тази опасност е още по-голяма от тази с фотоволтаичните централи, тъй като от фотоволтаиците се изкупува по скъпа тарифа ел. енергия 1250 часа, а тези от оборски тор – 8000 часа. Т.е. 60-те мегавата, които се готвят да се присъединят централи от оборски тор, ще се равняват на 400 мегавата фотоволтаици. И при това, това е само на територията на едно ЕРП. Това са нови стотици милиони, които ще трябва да се вземат от домакинствата и да се платят на тези, които искат да се възползват от новата голяма далавера. Второто наше искане е пътна карта за реформи - краткосрочни и средносрочни реформи, които да доведат дотам, че България да влезе в средата на класацията в Европейския съюз (ЕС) по добавка „Задължение към обществото“. Сега ние ще плащаме най-скъпото „Задължение към обществото“ заедно с Дания. Това пак повтарям е непазарно определена величина и отразява всъщност разликата между пазара и привилегиите, преференциите. Но при нас, освен за „зелена“ енергия, се добавят и дългосрочните договори на американските централи, които не са екоенергия, каквито няма други в ЕС. Към тях се добавят и когенерациите, голяма част от които работят в нарушение. Ако тези наши искания не бъдат чути, бизнесът и индустрията, работодателите и синдикатите ще организират нов протест през септември, за който ще научите всички и ще видите всички. В момента е обсъждан въпросът за оставката на председателя на КЕВР. Многохилядно множество поиска тази оставка, при условие, че ще се увеличат цените, още на 29-ти под прозорците на КЕВР. Ние проведохме и блиц анкета сред членовете си: 87% казват „Да“ на въпроса „Да поискаме ли оставката на Иван Иванов?“. В момента тече официализиране на тези решения от органите ни за управление и когато това бъде официализирано, ще му бъде поискана по съответния официален ред, подписана от лидерите на организациите. Ние заставаме зад въпроса и сигнала, който е подаден в Европейската комисия (ЕК) за нотификация на американските централи и отговор от ЕК това допустима държавна помощ ли е. Знаем какъв е отговорът на подобен въпрос в Полша и в Унгария – той е „Не“. Ние не очакваме друг, но този отговор се бави твърде дълго. Затова ние взехме решение чрез нашите чадърни организации – партньори на ЕК, каквито са „Бизнес Юръп“, СЕЕР, ЕКП – синдикатите, „Еврочеймбър“, да помолим за ускоряване на този процес. Ние ще се обърнем и към главния прокурор с общо искане да се самосезира по доклада на временната парламентарна анкетна комисия, която продължава работа, но излезе с междинен доклад. Той беше огласен – там се вижда какви нарушения, какви злоупотреби и какви безобразия са правени и продължават да се правят. Вижда се как

десетки фотоволтаични централи са присъединени в последния възможен работен ден, а именно 29 юни 2012 г., петък, и повече от шест месеца след това не са произвели нито киловатчас ел. енергия. Т.е. само наивник може да си мисли, че тук няма груби нарушения и фалшификация, антидатирания. А всички ние знаем, защото човешките ресурси мигрират и при нас приемаме работници, които са работили на друго място по-рано – те разказват как нощно време са местили от една нива на друга панели, за да хванат срока, за да покажат, че нещо има там, за да получат решението. Т.е. всички тези незаконни за нас, незаконно присъединени фотоволтаици не трябва да имат преференцията. Те трябва да продават на свободния пазар, а не по цени в пъти по-високи от пазарните. И тук е мястото на прокуратурата да помогне и да направи необходимото. Ние възнамеряваме да подадем и сигнал до Комисията за предотвратяване на конфликт на интереси, защото редица депутати стана ясно, че те, техни семейства, техни бизнес партньори са собственици или съдружници във фотоволтаични централи, търговци на ел. енергия. Всички тези хора трябва да декларират конфликт на интереси и да не участват, когато се обсъждат такива законопроекти. А те не само, че участваха, но и в 12 без 5 направиха такива поправки, че всъщност обезсмислиха внесения законопроект, направиха обратното на това, което се целеше. Имената им всъщност може да ги видите на сайта bgrabotodatel.com - там има рубрика кой кой е в българската енергетика, и сигнали продължават да постъпват за началници в държавната енергетика, свързани с ВЕИ производители, за депутати, свързани с привилегировани търговци на ел. енергия, за депутати от различни парламентарни групи с членове на семействата им собственици на фотоволтаици. Някои от тези имена бяха на плакатите на протеста – има ги по всички снимки. Недопустимо е да се постъпва по начина, по който в момента постъпва КЕВР в опитите си да противопостави бита на бизнеса, малкия на големия бизнес, създавайки една димна завеса, една среда, в която ние да се караме – тези, които сме срещу вас, помежду си, и през това време крадците да продължават да крадат. Груба манипулация е и това, че битът до момента е плащал 53 лева „Задължение към обществото“, а сега ще плащат всички по равно. Ето каква е истината: според доклад на ЕК в ЕС битът плаща между два пъти и половина и четири пъти по-висока цена за ел. енергия от индустрията, т.е. ако 1 лев плаща индустрията, битът плаща минимум 2,50 лева, а по-често 4 лева. У нас битът плаща 1,50 лева, т.е. много по-ниско от най-ниското. Но битът въобще не участва в „Задължение към обществото“, защото в сметките си всеки от нас, а и от нас, получава фактура – кой от ЧЕЗ, кой от EVN, кой от ЕНЕРГО-ПРО. В тази фактура, в тази сметка за ток има много редове – нощна, дневна, за достъп, за пренос, но няма ред за „Задължение към обществото“. Не може да се лъжат 3 милиона абонати по този нагъл начин. Помислете сами и сметнете. Помолих колегите да ви раздадат, всъщност това е част от решението на КЕВР – тук се вижда каква е цената за киловатчас от 1 август за бита и как тя се намалява с 0,11%. 0,11% всъщност от 1 мегаватчас са 16 стотинки. Ако вие консумирате 1 мегаватчас и плащате 150 лева, ще започнете да плащате с 15 стотинки по-малко. Да, но г-н Иванов твърди, че сте плащали 53 лева „Задължение към обществото“, а сега ще плащате 38 лева „Задължение към обществото“. Е, ако „Задължението към обществото“ ви намалява от 53 на 38 лева, хайде да смятаме – това не са ли 15 лева? Е как като ви намаляват задължението с 15 лева ви се намалява сметката само с 16 стотинки? Тези хора правят ли разлика между 1 и 100, между лев и стотинка? Излиза, че не. Или не могат да смятат, или грубо лъжат и манипулират хората, за да се карат бизнес и индустрия. По подобен начин стои и въпросът с малкия и големия бизнес. Но казахме, ние няма да се караме помежду си, ние няма да се караме кой ще плати надписаната сметка. Ние искаме тези 1,5 милиарда, които се крадат – от 1,3 до 1,5 милиарда всяка година – да спрат да се крадат. И затова искаме пътна карта за реформи. Готови сме да участваме на всички равнища с експерти, и на политическо равнище в разговори. И завършвайки, ще ви помоля само за едно – да не ни пришивате към която и да е политическа сила и да не се мъчите да ни

лепите политически етикети. Да, не е характерно за бизнеса да протестира – дотам се докарахме от електроенергийната мафия у нас.

Камен Колев: Има думата г-н Кирил Домусчиев, председател на КРИБ.

Кирил Домусчиев: Аз няма да влизам в цифрите и в подробностите, тъй като моите колеги от БСК и АИКБ доста конкретно посочиха различията и обявиха, че септември месец ще има нов национален протест, който смятам, че този път, тъй като ще имаме време и да се организираме добре с колегите от другите работодателски организации и с колегите от синдикатите, няма да е отпускарски сезон и се надявам, че този път протестът ще бъде още по-моцнен и по-силен до постигане на нашите цели. Какви са те? Просто и ясно: ние искаме да има пазарни принципи и правила в енергетиката в България и да престанат злоупотребите и кражбите, които излизат не само от джобовете на бизнеса, а и от вашите джобове. Искам всички да разберете, дори вие, журналистите, предполагам, че най-лесно ще вникнете в проблема - че бизнесът е този и икономиката е тази, която създава brutния вътрешен продукт, плаща заплати, и плаща заплатите не само на г-н Иванов, на депутатите и всякакви там специалисти от КЕВР, но в това число плаща и вашите заплати, защото виждате какво е положението на икономиката и на бизнеса в България, и това няма как да не се отрази и на вас, журналистите. Виждате - затварят се вестници, медии, което не е добре. Хора ще останат също на улицата. А защо се затварят? Защото няма бизнес в тази държава, няма икономика, няма кой да дава реклами, няма кой да спонсорира и т.н. И когато ние имаме една пазарна среда, която е фалшива, която е с кражби, с корупции и с какви ли не схеми изпълнена, нормално е и икономиката да не върви. Неслучайно България е на последно място в ЕС и като икономика, и сме най-бедната държава, и точно заради ето такива схеми, които облагодетелстват много малък процент от хора - даже не можем да говорим за процент, говорим за бройки - ние сме на това дередже. И затова ние ще продължим на протестираме, докато няма пазарни принципи и правила в държавната енергетика. Ние не се притесняваме да плащаме сметките си, но сметките, трябва да сме убедени, че са правилно написани. А те не са. Факт е, че добавката „Задължение към обществото“ е най-високата, заедно с Дания, в ЕС, което в никакъв случай не прави българската икономика конкурентоспособна. Искам няколко думи да кажа относно популизма, дивия популизъм, който стана на мода, и специално бих желал да ги кажа тези думи на г-н Иван Иванов. Някъде бях чул, че когато се прекали с популизма, е същото, все едно да се прекали с алкохола – и двете водят до смърт. Популизмът в умерени количества е полезен, както и алкохолът, сте чували, в малки количества също е полезен. Но смятам, че г-н Иванов малко прекалява с популизма. Отделно продължавам да твърдя - чували сте го не един път, че този човек е скаран и с математиката, което много ме учудва, защото като гледах CV-то му, смятах, че поне математиката я разбира. Не е и добър манипулатор, тъй като за да си добър манипулатор, ти трябва да се подготвиш и да имаш едни добри аргументи и факти, а виждате, че при него всичко в сбъркано и просто един популизъм. Не знам, този човек сигурно очаква, че никой не разбира от математика в тази държава, че толкова сме изтъпели и обезличени, че просто каквото ни се каже го взимаме за чиста монета, защото го е казал г-н Иван Иванов. А какво е направил Иван Иванов в своята кариера, ако някой може да ми каже? Цял живот е бил на държавна заплата, която сме я плащали всички ние тук, защото вие също плащате данъци, но не виждам какво е направил за икономиката, за държавата, защото на тази държава й трябва постъпления, трябва й бизнес и някой трябва да ги създава тези постъпления. И не мога да го приема за нормално ние, които тук през годините, колкото пъти си спомням, сме имали безсънни нощи, защото на другия ден не ти стигат парите да си платиш заплатите или да си платиш на 25-число данъците, и които сме се стремели винаги да създаваме, да сторим. В един момент да зависят нашите съдби, а и на нашите работници от хора като Иван Иванов. И неслучайно ние ще поискаме, тъй като това беше искане на нашите членове, които излязоха на протест, ще искаме неговата оставка във

възможно най-скоро време. И много хора, които през годините са подписвали неизгодни договори, които всички ги знаем, - и в момента правим една доста задълбочена проверка ние, работодателите, с подкрепата на синдикатите - ще бъдат дадени на прокурор. Аз лично се ангажирам септември месец при г-н Цацаров да внесем такива жалби. И се надявам, тъй като ние ще следим целия процес, че ще има и осъдени, защото това е безобразие. Ще дам възможност и другите колеги да кажат някои впечатляващи неща, но пак казвам от позицията на КРИБ: това решение, това двойно увеличение на цената на „Задължение към обществото“ и това увеличение между 13,5 до 17,5% на цената на електроенергията, която се получава на база на тази компонента, нейното двойно увеличение, ние не можем да го приемем и ще продължим да протестираме. И се надяваме, че и господа управляващите, и разумните депутати в парламента ще ни подкрепят и ще се тръгне към реформи. Ако не – просто протестите ще продължат и с все по-голяма сила и сме сигурни, че все повече хора ще се включат и ще ни подкрепят. Благодаря ви за вниманието.

Камен Колев: Благодаря ви, г-н Домусчиев. Сега нашите партньори от синдикатите - г-н Пламен Димитров, президент на КНСБ. Заповядайте, г-н Димитров.

Пламен Димитров: Здравейте и от мен. Мисля, че стана ясно, че действията през последните няколко месеца и на управляващите в изпълняващата и законодателната власт, и на регулатора направиха така, че за първи път наистина синдикатите и работодателите предприемат съвместни действия. Искам да спомена само, че това е част от процеса на възстановяване на формата 4+2, т.е. на двустранния диалог и партньорство, в който ние през есента се надяваме да намерим и много други важни решения за обществото, които по една или друга причина във времето са отлагани или са изтикани в ъгъла. Що касае енергетиката, нашето мнение и нашата позиция е малко по-широка от конкретния протест и фокус на вниманието – увеличението на добавката „Задължение към обществото“ за бизнеса. Вие знаете, че ние винаги сме настоявали така да бъде разглеждан стратегическия сектор „Енергетика“ през последните години. Има конкретни документи, наши позиции от 2011 г., че и назад още, част от тях съвместни с Браншовата камара по енергетика, с някои от организациите на бизнеса, които са представяни пред поредните правителства на премиери, съответни министри и регулатора във формата му ДКЕВР и след това КЕВР, с нашите несъгласия защо сме несъгласни през съответния регулаторен период от 2011 г. насам да бъде ценообразувано по съответния начин. Това е в задочен отговор на въпроса „Къде бяхте?“. Там бяхме, на мястото си. И винаги сме били там. Може да не сме били на улицата, но сме били в ярък спор с тези, които са предлагали неразумни и нерационални решения, които – забележете - доведоха до затъване в енергетиката постоянно, постепенно и прогнозирано от нас с ясни предупреждения. Националната електрическа компания (НЕК) за три години генерира дефицит в размер на 1 милиард лева - говоря за нетния дефицит накрая след облагане. Това не стана, понеже тя е неефективна или е започнала нещо да разхищава в един момент в такива размери. Докладът на временната комисия, който беше представен миналата седмица в парламента, ясно и категорично дефинира: в регулирания пазар, в който се вкараха и ВЕИ-тата, и американските централи през този период, 70% и повече - 72%, за да бъде точен - е енергията, която се изкупува от двете американски централи и ВЕИ сектора. Той генерира тези загуби. Всяка година всички ние с вас всъщност плащаме по един или друг начин със задължение към НЕК всъщност 2,2 милиарда. Толкова НЕК плаща за регулираната скъпа енергия. 2,2 милиарда лева от миналата, по-миналата и настоящата година. И пак толкова ще плати. Защо ви казвам тези числа? За да ги припомня първо и да опитам да върна проблема в общественото мнение и внимание, където му е мястото. А то не е дали добавката е била висока или нискока за обществото, за населението, за домакинството или бизнеса, а защо въобще има добавка. Дали тази добавка е правомерна? Както казахме преди малко, никой не се е произнесъл, няма нотификация за държавна помощ в Брюксел, нито за ВЕИ-тата, нито за

американците. Независимо от това, три години подред ние плащаме огромни пари. И в този регулаторен период, който беше приет онзи ден, стоят 1,5 милиарда лева, които ще платим до юни догодина включително, към двете американски централи. Забележете - за 17 тераватчаса електроенергия, при положение, че на регулираният пазар не му трябва толкова. Това казва НЕК, това казва и КЕВР, само че плащаме. С други думи, ние нямаме нужда от тази енергия, но я изкупуваме, защото има договори. Няма кой да я потребява всъщност на регулирания пазар, но ние я плащаме – 2,2 милиарда всяка година. Там е заровено кучето, там е проблемът - трябва ли да я плащаме и кой я плаща накрая. А ние в момента коментираме кой я плаща само и се надбягваме, и се замерваме с аргументи - 15 лева, 18 лева, 38 лева, и хората всъщност нищо не разбират. Истината е: първо казваме, че няма нужда от такава енергия България в момента, регулираният пазар. Ако има такава нужда – нека да я пуснат на свободния пазар от 1 януари догодина и количеството електроенергия, която се произвежда - това е първият въпрос, после идва цената - количеството електроенергия, която иска потреблението в България, да бъде определено там. То е ясно колко е – 33 тераватчаса. Толкова потребяваме. Вместо обаче на регулирания пазар да има 15 тераватчаса, колкото са прогнозите на НЕК, в модела на КЕВР има 19 тераватчаса, от които 17, казахме, са на американците. С други думи, за тези въпроси според мен трябва да се говори в обществото. Да, по-сложни са, не се разбират лесно, но става дума за огромни пари всъщност. Ние наистина мислим, че няма начин това да бъде прехвърляно нито в градината на енергопроизводителите, както се опита да се направи... Отварям скоба, за да кажа, че „розовите“ прогнози на г-н Иванов за 210 милиона постъпления в този фонд всъщност наистина няма да се случат. Това ми прилича – пак ще припомня, че го казахме при предишното управление на Орешарски, когато някой заложи, ако си спомняте, половин милиард приходи в НЕК за този регулаторен период, който изтече 2013-2014 г. лятото, от парникови емисии. Още тогава казахме, че това е безумие, това е невъзможно, няма да има такива приходи. И няма. И затова 600 милиона е на минус НЕК само за 2014 г. Въпреки че ние предупредихме, че няма да се съберат, регулаторът ги вкара в ценообразуването и накрая те се оказаха, че не могат да бъдат събрани. И сега няма да ги има тези 210 милиона, на които някой си прави сметката, че щял да излезе моделът. Първо 50 милиона НЕК ще върне веднага на американците от тези 210 милиона. Останалите 160 милиона дали ще ги събере е много спорно, тъй като не е сигурно, че тези, от които трябва да ги събере, ще са живи, ще оцелеят на пазара. Говоря и за частните субекти в това число. Някой би казал това е техен въпрос. ОК, така е, обаче парите дали ще се съберат в този фонд е много спорно. Затова казвам, че моделът, който ни се предлага, с някаква връзка, която дава 0,11% по-малко за населението, пък еди-какви си добавки повече за бизнеса, всъщност не е реален, не е сметнат върху реални допускания. За нас реалните допускания предполагат намеса на държавата. Няма как да стане. Ние, както казваме, сега какво правим? Колкото повече го режем, толкова по-скъпо. Режем да прехвърлим на енергопроизводителите 5% такса – не стига. Да прехвърлим върху бизнеса 17-18 лева добавка – пак не стига, пак на минус. Е какво правим, докога? Това, което за нас е важно, всичко, което е скъпата енергия, за която идеше реч... Между впрочем, това отдавна е направено в Западна Европа, където също има ВЕИ-та и са по-скъпи от конвенционалната енергия, да бъдат финансирани, разликата им до пазарната цена да бъде финансирана от компенсаторен фонд, който не се плаща от обществото, а се плаща от данъкоплатеца, т.е. от всички нас като данъкоплатци. Това е далеч по-справедливо, затова говоря за държавата. Такъв компенсаторен фонд трябва да бъде направен и той няма нищо общо с този измислен, който беше направен онзи ден, за да събере някакви невъзможни пари. Тук говорим за целеви средства, които да подкрепят и докато има договори такива, каквито си е сключвала държавата, да им покрива непазарната част в условията на либерализиран пазар. Тук няма. Така правят, отново казвам, всички 27 държави-членки. Само в България не е либерализиран пазарът, затова имаме такива регулиран пазар, пък нерегулиран, добавки и тук

объркваме народа отвсякъде. От 1 януари ние ще имаме либерализиран пазар – щем, не щем, защото ако не го направим, тогава санкциите на ден, които ще ни сложи ЕК, са огромни. Така че ние ще го либерализираме и тогава няма да има регулиран пазар, НЕК няма да бъде обществен доставчик, НЕК няма да има задължение да плаща на американците и на ВЕИ-тата, което има задължение да плаща сега. Или някой трябва да го плаща, или да го няма като задължение – едно от двете, за което говореха колегите. Затова ние казваме, че в тези няколко месеца, които ни остават до края на годината, това трябва да бъде решено и тогава със сигурност и върху бизнеса няма да има такъв натиск, и върху домакинствата. И няма да си говорим с намаление с 0,11%, а може би за по-различни числа. Завършвам с това, че ние като синдикат – надявам се, че колегите от „Подкрепа“ ще декларират същото – сме готови и през есента, заедно с колегите от работодателския бизнес, с ясните послания, които работещите хора осмислят и съвсем осъзнато участват, да продължим протестите, ако се налага, и където, и както се налага. Благодаря.

Камен Колев: Благодаря и на г-н Димитров. Преди да дам думата на останалите колеги, само няколко изречение от името на БСК. Нашето виждане е, че това решение на КЕВР не осветлява състоянието във ВЕИ сектора, нямаме пълна и ясна картина във ВЕИ сектора – за нарушенията там, за далаверите там. Тази икономия, която се афишира в решението на регулатора, според нас може да бъде многократно по-висока. Тези 52 милиона, които се печелят и които всъщност се разкриха от нашите действия, могат да бъдат много по-високи, ако се направи пълен, обстоен анализ на всички проекти във ВЕИ сектора. Второто нещо – вече се подчерта, за нас договорът е свещена институция, той не бива в никакъв случай да бъде нарушаван като такъв. Той говори за устойчивостта на едно общество, за бизнес средата, но когато договори са сключени в противоречие със закони, преди всичко с регламенти за допустимост или недопустимост на държавна помощ, те трябва ускорено – това, което и г-н Велев подчерта – да бъдат преразглеждани. А тук е ролята на държавата. Ние, разбира се, чрез нашите сродни организации също ще работим в тази посока. Не чухме нищо от решението на КЕВР по отношение на един друг източник на икономия, което да позволи непроменяне на цените. Това е състоянието на държавната енергетика, разходите там, обществените поръчки там. Ние настояваме за абсолютен контрол върху обществените поръчки, контрол преди всичко върху ин хаус поръчките, тези, които са без търг и конкурс - знаете, че монополите имат това право според закона – където според нас има висока доза на непрозрачност и изтичане на публичен ресурс. Ние настояваме за нов модел на ценообразуване. Не може разходният модел да стои в основата на ценообразуването. Монополите, дружествата в държавния сектор и не само в държавния, не са заинтересовани да намаляват своите разходи. Напротив – те са заинтересовани да „обосновават“ все по-високи разходи, така че да бъдат покрити от регулатора чрез цената. Необходимо е да се смени този тип, така че да се въведат елементи на конкуренция между отделните... В решението на регулатора се казва и следното нещо – че досега бизнесът е печелил от по-ниската цена на „Задължение към обществото“, което също е абсолютно невярно - г-н Велев подчерта. В крайна сметка сравнението между крайните цени е определящо за това кой поема по-голямата тежест. Във всички случаи тежестта върху индустрията е многократно по-висока от тази върху бита, върху индустрията. Това кръстосано субсидиране и с това решение не само, че се намалява, но се и увеличава. И в крайна сметка това, което ние ще настояваме, е за преразглеждане. Знаете, че законът допуска в по-бързи срокове - не да се изчака целия регулативен период - решенията, така че всички тези резерви да бъдат отчетени, което да доведе до връщане на цената в нормални граници. Давам думата на г-н Стаменов.

Пламен Димитров: Извинявам се, г-н Колев, аз преди г-н Стаменов едно доуточнение във вашето изказване. На регулирания пазар не участват държавните предприятия – трябва да е ясно. Ако някой говори за неефективности на регулирания пазар и цената, която всъщност

формира тази добавка „Задължение към обществото“, тя идва от частните дружества, за които говорехме преди малко – ВЕИ-тата и американците.

Кирил Домусчиев: 91%.

Пламен Димитров: Над 91%, да.

Камен Колев: Говоря за крайната цена, не за цена „Задължение към обществото“.

Пламен Димитров: Не може да говорим за определяне на цена. Трябва да сме прецизни и точни – държавните дружества продават на свободния пазар.

Камен Колев: Да, приемаме това уточнение.

Кирил Домусчиев: 91% са ВЕИ-тата.

Камен Колев: Заповядайте, г-н Стаменов.

Константин Стаменов: Аз ще бъда съвсем кратък, за да дадем думата и на журналистите за въпроси. Само да допълня това, което каза г-н Пламен Димитров. Съгласно правилата на ЕК за околната среда и енергията от 2004 г. и последващите от юни 2014 г., всички преференциални потребители трябва да бъдат нотифицирани, т.е. да са проверени от ЕК, че не е прекомерна държавна помощ. За съжаление, нашите преференциални производители никой от тях няма такава нотификация. И още малко статистика. Ако погледнете данните на статистиката от 2008 до 2013 г. са последните данни, стопанското потребление на електроенергия в България е спаднало с 30%. За съжаление данните за 2014 г. ще излязат по-късно, към края на ноември. Това донякъде, 30% спад, се е компенсирало от увеличението на битовото потребление на електроенергия и като цяло картината не се е изменила. Но какво казвам с това? Това, което искам да ви кажа, е, че сега, когато се натоварва повече със заплащане на „Задължение към обществото“ стопанското потребление, това ще доведе до ново свиване на стопанското потребление. По един или друг начин стопанското потребление ще го акумулира това увеличение в цената, най-вероятно ще доведе до свиване – било то с мерки за енергийна ефективност, било то със свиване на производства и т.н. Т.е. това, което ще остане като абсолютна сума за преразпределение и за заплащане на преференциалните потребители, ще трябва отново да се поеме – не отново, а ще трябва да се поеме от битовото потребление. Така че рано или късно цените ще избият, или сектор „Електроенергетика“ ще има други сценарии. Благодаря ви.

Камен Колев: Благодаря ви, г-н Стаменов. Г-н Загоров – конфедерален секретар на „Подкрепа“.

Александър Загоров: Здравейте всички. Много неща се казаха, затова ще бъда кратък. Има неща, които не се прощават, и това е отнемането на нашето бъдеще, защото кражбите в енергетиката, както се разбра заради едни договори, подписвани незнайно от кого, по какъв начин и кога назад във времето, защото много участници има в този процес, едни други решения за прекомерно въвеждане на енергетика, електроенергетика, върху възобновяеми енергийни източници, те всъщност са начинът, по който се краде и от обществото като цяло, и от индустрията, и от семействата. Тези неща не се прощават, защото това затваря работни места, защото това ограничава възможността да бъдат откривани нови работни места, защото това изяжда парите, които могат да отидат за инвестиции, които могат да отидат за конкурентоспособност. Искам да обясня, защото много неща се казаха, какво е таксата към обществото. В Дания обществото по механизми, които съществуват отдавна, е решило, че ще стъпи до голяма степен на електроенергетика върху възобновяеми енергийни източници и за

това някой трябва да даде такса към това общество. Там таксата се нарича „Солидарност“. В България тази такса се казва „Задължение към обществото“, а нито едно общество, нито общности са решавали да има толкова много и така оразмерени като цени електропроизводства, които дърпат всички надолу. И всъщност тук таксата най-вероятно трябва да се казва „Задължение към политиците“, които са решили това, а не към обществото, защото обществото не приема тези високи цени по никакъв начин. И ВЕИ-тата са на политиците - списъкът показва достатъчно ясно колко и какви хора са замесени в тези отнемания или кражби, ако трябва да го наречем. Решението на КЕВР в момента граничи с източване на кръвта на българската индустрия, затова трябва бързо да се намерят механизми то най-малкото да се спре, да се промени. Аз съм много доволен, че стана достатъчно ясно, че нито индустрията застава срещу битовите потребители, нито битовите срещу индустрията. Просто някой краде от всички. И понеже нещата трябва да отиват в някаква посока, ние още веднъж заявяваме: готови сме за конструктивни преговори, дори и в горещия месец август, дори и в септември, но протестът назрява и протестът така или иначе ще се случи, ако нещата не бъдат променени. Имам едно предупреждение към всички. По начина, по който се направи един неясен фонд с някаква неясна вноска от 5% за стабилност на енергетиката, българската енергетика, която произвежда евтина електроенергия, е застрашена. Тя може да изгуби своята жизненост, може дори да фалира. Тогава след време ще ни остане само една алтернатива – задължително да изкупуваме скъпата енергия, която и сега някой се опитва да ни пробута под масата под формата на био- и не знам ти какви централи. Така че предупреждението е валидно. Политиците отново скалпиха някакво решение, което изглежда, че може да устройва голяма част от хората. Не, то не устройва никого и освен това е заплахата. Заплахата е за електроенергетиката, защото ще развали системата, която съществува, заплахата е за индустрията, защото индустрията след време, когато има само скъпи производства на електроенергия наоколо, ще трябва да купува скъп ток. Застрашава и семействата, защото те също са обречени да живеят по-скъпо. Благодаря ви.

Камен Колев: Благодаря, г-н Загоров. Време е за въпроси, заповядайте.

Константин Костов: „Радио К-2“, Константин Костов. Имам няколко въпроса.

Камен Колев: По-кратки само.

Константин Костов: По-кратки ще бъдат, колкото могат да бъдат. Настоявам представителите на работодателите всеки един от тях да ми отговори на тези въпроси. Първият ми въпрос е защо чакахте пет правителствени екипа да не обърнат внимание на вашите предупреждения и чак сега излязохте на протест? Опитвате се да извивате ръцете на премиера Борисов ли и проблемите на бизнеса ли са най-важни и спешни? И вторият ми въпрос е: опитвате се да използвате местните избори ли и тясното сътрудничество с правителството до момента ли за оказване на натиск във ваш интерес да яхнете енергетиката? И обвинихте властта в обслужване на корпоративни интереси – не сте ли били облагодетелствани и вие от ситуацията в енергетиката досега? Благодаря ви.

Кирил Домусчиев: Разбрах, че към всички е въпросът, ще започна първи. Ще бъде кратък, за да може и другите колеги да кажат какво мислят по въпроса. Първо, не е работа на бизнеса да протестира. Ако следите в Европа, такова нещо не е имало може би от Френската буржоазна революция. Бизнесът се среща във всякакви форми и съвети към Министерство на икономиката, в различните комисии ни канят и т.н. в парламента, и казва своето мнение. Но когато в един момент българската икономика е пред ликвидация, която ликвидация продължава вече 25 години, и ако вие, господине, следите процесите в българската икономика, ще видите колко предприятия изчезнаха от картата и колко предприятия продължават да намаляват мощностите си. Аз неслучайно давам за пример тук в последните няколко месеца

една „Стомана“, на която новите й собственици преди няколко години имаха доста амбициозни планове и инвестираха доста пари, но сега като гледам каква огромна част от производството се върна обратно в Гърция... Така че не е работа на... За съжаление работа на синдикатите е да протестират, нашата работа е да правим бизнес и да мислим как да отваряме работни места, но дотам опряхме, че започваме и ние да протестираме, защото ние сме пред изчезване. А защо е важен бизнесът и българската икономика? Искам да ви обясня, ако не сте наясно – бюджетът на държавата се пълни от икономиката и от бизнеса. Вие откъде мислите, че идват тези пари? Понеже ми задава колегата въпрос, ще му го обясня, пак не ме е разбрал. Ако няма икономика и ако няма бизнес в една държава, нищо няма да има. Нито ще има силни медии, нито ще има спорт, нито ще има доволни пенсионери и т.н. Така че всяка една държава има политика и е въпрос на национална сигурност, която касае икономиката на една държава. Така че не виждам причина ние да не протестираме и българското общество да не го е грижа какво се случва, защото в крайна сметка дори и малкият бизнес, който продава само тук, на вътрешния пазар, той по някакъв начин това увеличение на цената на електроенергията трябва да го калкулира в цената на услугите си и на продукта, който продава. А пък тези, които са експортно ориентирани, или трябва да затворят, или трябва нещо да направят, да намалят персонал, нещо трябва да се реорганизируют, или да се махнат от България, което мисля, че много хора ги касае. Така че въпросът не е... просто ми се струва даже малко неуместен. А пък относно защо точно сега – ами, извинявайте, преди един месец обявиха шоково, че двойно ще увеличат добавката „Задължение към обществото“, което значи 17,5% увеличение с онзиденшното решение на цената на електроенергията. Ами кога да протестираме? Да чакаме да минат там не знам какви избори? После пък ще дойдат някакви други избори. Така че ние ще протестираме тогава, когато е моментът. Няма да протестираме през август, защото всички са в отпуски, не е месец за протести, месец е за размисъл и за подготовка. Това е от мен, благодаря.

Васил Велев: Не, ние не извиваме ръцете на премиера, обратното. Ако сте обърнали внимание на плакатите и лозунгите на протестиращите, там пишеше „предприятие „X“ – опора на правителството за реформи в енергетиката“. Ние протестираме за реформи и ние смятаме, че срещу тези, които крадат 1,3 милиарда всяка година, трябва да има организирана сила на обществото, за да се оприе на него правителството, защото тези 1,3 милиарда, те са много голяма мощ. И няма така да кажат „Абе, накрадохме се вече, добре сме си, спираме, ставаме нормални хора, няма да крадем“. Така че ние протестираме в подкрепа на реформите, които правителството се опитва да извършва. И общият законопроект, който бяхме изготвили, всъщност парламентът го обезсмисли в 12 без 5. Тук местните избори нямат абсолютно никакво отношение. На третия ви въпрос – облагодетелствани ли сме ние. Не, ние сме ошетени от това, което става в енергетиката. Отделни представители на бизнеса са облагодетелствани и нека когато те взимат думата по една или друга медия, да го заявяват. Ние нямаме в случая конфликт на интереси, за разлика от много депутати. Аз ще ви отговоря и на въпроса „Къде бяхте 2001 г., когато се сключваха договорите с американските централи?“. Ами тук бяхме и ни бяха казали, че това са едни супер договори, как сме привлекли един супер инвеститор, много голям, хубав, американски, и ще направи много хубава централа. Как да протестираме срещу това?

Кирил Домусчиев: И до ден-днешен са секретни тези договори.

Васил Велев: Ама тези договори и до ден-днешен, и след последния закон, който трябваше да ги разсекрети, остават секретни. Защото една от целите на последния закон беше да се разкрие информация, да се разсекретят договорите. Такова нещо не се случи, като пак в 12 без 5 се добавиха. Да, разкрива се с изключение на клаузите търговска тайна. Кое е търговска тайна? Как се грабят хората ли? Те нямат конкуренция тези централи. От кого се пази тази

търговска тайна? Това е отговорът на този въпрос. И протестираха всъщност хората, които създават добавена стойност, които произвеждат, които пълнят бюджета. Замислете се върху това и не се опитвайте да маргинализирате тези хора, защото това са стотици хиляди хора, които в тази страна работят и пълнят бюджета, и срещу тях се правят изказвания от хора, които в живота си камък върху камък не са сложили, които не са създали едно работно място. И затова ми обясняват как цената на хляба няма да се качи с повече от процент, защото цената на тока в хляба е 1% в себестойността или 5%, и като се увеличи със 17%, ще стане само 1%. Ама забравят, че освен 5%, има още 95%. Забравят, че хлябът се прави от брашно, защото никога нищо не са правили.

Камен Колев: Само от името на БСК – никого не „яхваме“, никого не притискаме. За нас не е безразлично състоянието на енергетиката. Предвидимостта там е най-важната гаранция за бизнес средата и за нашето устойчиво развитие, така че тежкото финансово състояние на сектора ни е отдавна известно, то ни притеснява и в тази връзка ние последните години – четири-пет години поне, сме дали над 20 становища, позиции, декларации. Голяма част от тези писмени документи са качени в сайта bgrabotodatel.com – може да ги видите през годините, и те са подадени от името на всички работодателски организации. Така че когато е трябвало, по съответните ние сме изразявали позиции. Разбира се, в много случаи не сме били чути. Други въпроси? Заповядайте.

Снежана Петрова: Снежана Петрова, „Канал 3“. Планира ли някоя от вашите организации да обжалва наредбата на КЕВР, която влезе в сила от 1 август за цените на тока, пред Административен съд – София-град? Можете да го направите в 14-дневен срок, тъй като оставката на г-н Иванов няма да промени цифрите в наредбата.

Камен Колев: Г-н Стаменов.

Константин Стаменов: Ние имаме опит с обжалванията. Върховен административен съд ни казва, че ние не сме заинтересована страна и отхвърля нашата жалба, като мотивите са: в Закона за енергетиката пише, че промени в цени и т.н. може да се инициират от енергийни дружества, а ние не сме енергийно дружество. Няма значение, че нашите сметки са милиони левове на месец, ние не сме заинтересована страна. Затова в последните години, когато сме имали такива жалби, ги отправяме до Комисия за защита на конкуренцията, до ЕК за дирекция „Конкурентоспособност“. Между другото, това с нотификациите също ще го обсъдим с водещи юристи, защото сега разбирате, че това директно удря нашата конкурентоспособност. Извинявайте, ама когато се събира един публичен ресурс – в случая било с такова име, „Задължение към обществото“ – как така събираш публичен ресурс, без да знаеш на кого да го плащаш? И както ние като данъкоплатци трябва да държим сметка къде отиват нашите пари, по същия начин тези сметки за преференциалните производители трябва да държим много ясно сметка кои са тези преференциални потребители, дали са законни най-вече, или са се скрили в някакви офшорни фирми и не знам си какво.

Камен Колев: Други въпроси? Преди да приключим, ще дам думата на г-н Велев в рамките на минута-две да обобщи нашите предложения на тази пресконференция. Заповядайте.

Васил Велев: Благодаря ви. Смятам, че ще изразя общото мнение за нашите искания. Първо – мораториум, временно спиране върху всички присъединявания на източници с преференциални цени на ел. енергия. Ние сме преизпълнили плана за ВЕИ-тата до 2020 г., имаме повече инсталирани мощности, отколкото ни трябват. Гледайки потреблението на ел. енергия, няма никакви причини да се присъединява повече каквото и да било, което не е на пазара. Второ – ремонт на Закона за оборския тор. Това трябва да бъде една от първите задачи на парламента, като възобнови работата си, освен обявяването на мораториума.

Кирил Домусчиев: И без участието на /../

Васил Велев: Да, и без участието на депутати като Рамадан Аталай, Каймаканов и други такива, които трябва да декларират конфликт на интереси, или ако не го направят, трябва да бъдат просто отстранени, както изисква законът. Трето – преразглеждане решението на КЕВР. Ние няма да обжалваме решението, защото тази процедура е много тромава и бавна и до какво ще ни доведе – отмяна на решението евентуално. Не, ние искаме ново решение на КЕВР, не след три месеца, както законът в момента му позволява. Законът може да бъде променян - това не е природно бедствие, така че може в по-кратък срок да се промени решението на КЕВР, а не да се чака да съкратим ние работници и после да се търсим с тях из цяла Европа. И четвърто – пътна карта за реформите. Това са нашите четири искания. Това, което ние ще направим: първо – сигнал до прокуратурата да се самосезира на база и решенията на временната анкетна комисия на парламента и доклада, и на база на наша информация и информация от медиите. Второ – съдействие от европейските социални партньори на ЕК, нашите чадърни организации в Брюксел за по-бързо произнасяне на ЕК за недопустима държавна помощ от американските централи и някои ВЕИ-та. Трето – сигнал до Комисията за предотвратяване на конфликт на интереси за участие на депутати в гласуване на законопроекта в тежък конфликт на интереси. И четвърто – тече официализирането на решенията на колективните ни органи за искането на оставката на г-н Иван Иванов. Това бяха нашите искания и това бяха нашите действия. Ние оставаме и винаги сме на разположение за диалог съвместно с представители на изпълнителна и законодателна власт да търсим най-доброто решение както за бизнеса, така и за гражданите.

Камен Колев: Благодаря ви за участието.